

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2018/19. KÖRZETI FORDULÓ 11. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetői:

TASSY GERGELY középiskolai tanár
WITTNER-BERTA ENIKŐ általános iskolai tanító

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Az alábbi művek közül kettő egy évszázadban keletkezett. Melyek ezek?
(A) *Tartuffe* (B) *Candide* vagy az optimizmus (C) *Szigeti veszedelem*
(D) *Bánk bán* (E) *Egri históriának summája*
- A *Mátyás király életéről való elmélkedések* című írásból idézünk. Olvassátok el, majd jelöljétek meg az igaz állításokat!
„...ép volna országunk, s Buda közepe volna, ha nem egész keresztyénségnek, legalább bizony Magyarországnak. De nem mindenik seculumban születik Fenix, és sok száz esztendeig kell fáradozni a természetnek, meddig formálhat oly embert, aki világ s országok megbotránkozásának gyógyítója legyen, s maga nemzetének megvilágosítója.”
(A) A mű szerzője Zrínyi Miklós. (B) Az írás a XV. században keletkezett.
(C) A seculum évszázadot jelent. (D) A Fenix jelentése: szárnyas oroszlán.
(E) A részlet három kijelentő módú igét tartalmaz.
- Milyen szófajok vannak a *Nemzeti dal* utolsó versszakában?
(A) határozói igenév (B) kötőszó (C) névutó
(D) igekötő (E) melléknévi igenév
- Melyik hónap régi elnevezése a Szent Iván hava?
(A) március (B) május (C) június (D) július (E) augusztus
- Külön, egybe vagy kötőjellel? Jelöljétek meg a kötőjellel írandókat!
(A) *utánpótlásválogatott* (B) *sakknagymester* (C) *tesséklássék*
(D) *tiszavirágéletű* (E) *összesküvéselmélet*
- Berzsenyi Dániel és Csokonai Vitéz Mihály néhány versének címét adtunk meg anagrammával. Jelöljétek be a Csokonai-verseket!
(A) *EZ A KÖLTŐ ÍTÉL* (B) *ÁM OLY SZESZÉRT*
(C) *MAGASSÁGON HOZÁ* (D) *OLY PIKÁNS TANONC*
(E) *TEÉRTED MÓR KALÓZOK*
- Jelöljétek meg az idézett művel kapcsolatos igaz állításokat!
„Ő szegény árvaságra hagyta bennünket ezen az idegen földön. Itt irtóztató sírás-rívás vagyunk közöttünk. Az Isten vigasztaljon meg minket.”
(A) Az idézett mű XVIII. századi. (B) A szerző Erdélyben született.
(C) Az „Ő” Zrínyi Miklóstra utal. (D) Az eredeti mű latin nyelvű.
(E) A részlet összesen három jelen idejű igét tartalmaz.

- Minek a jelképes kifejezése, mit jelent a „szerecsenmosdatás”?
(A) *Valaki tulajdonságainak a túlzott dicsérete, „fényezés”.*
(B) *Egy ember megjavítása, a reménytelenségből való felemelése.*
(C) *Inkognitóban lévő személy valódi kilétének leleplezése.*
(D) *Ártatlanul vádolt vagy elítélt személy rehabilitációja, megkövetése.*
(E) *Kísérlet valaki hibáinak, mulasztásainak mentegetésére.*
- Az összes szótag felhasználásával egy szólas rakható ki. Mi a jelentése?
ZÖTT VAS A OL KÖ ROK SO
(A) *Teljesen félreért egy művet.* (B) *Belemagyaráz valamit a szövegbe.*
(C) *Hibát keres a szövegben.* (D) *Megérti a szöveg burkolt üzenetét.*
(E) *Szétszórt, nem a szövegre figyel.*
- XIX. századi prózai írásokat soroltunk föl. Melyek írója Kölcsey Ferenc?
(A) *Mondolat* (B) *Országgyűlési napló* (C) *Nemzeti hagyományok*
(D) *Parainesis* (E) *Pályám emlékezete*
- Jelöljétek meg az időmértékes verssorokat!
(A) „Áldást hinte reánk, s életet önte belénk.” (*Berzsenyi Dániel*)
(B) „Dunai kertünkben hét rózsafa ázik” (*Sinka István*)
(C) „Mindennapi reménységgel biztass minket” (*Moldvay József*)
(D) „Fekete lovamról fészked előtt mindig leszálltam” (*Szécsi Margit*)
(E) „mert hisz a gazda se jött ide hónapok óta utánad” (*Radnóti Miklós*)
- Jelöljétek meg Petőfi *Az apostol* című művére vonatkozó igaz állításokat!
(A) *Műfaja drámai költemény.* (B) *A szabadságharc idején keletkezett.*
(C) *Önéletrajzi elemeket tartalmaz.* (D) *A főhős falusi jegyzőként is dolgozik.*
(E) *Szilvesztert a király megöléséért halálra ítélik.*
- Ruha teszi az embert? Ruhadarabok nevét soroltuk fel. Mely foglalkozások párosíthatók a rájuk jellemző ruhanemek valamelyikével?
atilla – talár – fityula – suba – libéria
(A) *inas* (B) *asztalos* (C) *pásztor*
(D) *huszár, katona* (E) *szobalány, ápolónő*

A következő feladatot a válaszlap kijelölt helyén oldjátok meg!

- Gyűjtsetek össze 16 költeménycímet Petőfi Sándortól!
Vigyázat: Tizenhatnál több felsorolt vers esetén a javításkor csak az első 16-ot vesszük figyelembe!